

GORENJEJC

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer. — Stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Za druge države stane K 5-60. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljalne naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje za petil-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat primeren popust.

Uredništvo in upravnštvo se nahaja v hiši št. 106 nasproti župni cerkve. — Upravnštvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Resna zadeva.

Pri Humberku v Rožni dolini je nekdo z dinamitom razstrelil velik kos novega viodukta in s tem povzročil škode za kakih 20.000 kron. Krivca menda niso našli in ga najbrže tudi ne bodo. Saj je splošno znano, da so italijanski delavci ob novi železniški progi že nakradli velike množine dinamita. Kje in kako ga bodo porabili, to je njihova tajnost, in kontrolira se jih prav težko, če bi tudi kje položili — mine.

Menda je tu navedeni dogodek vendar nekoliko oči odprl našim političnim oblastvom, da se z Italijani — da so oni storilci, o tem ni dvoma — ni preveč šaliti. Pomisliti se mora, da Italijani prav radi in prav verno bero iredentovske časopise, ki so napolnjeni s smurnim sovraštvom do Avstrije. Oni vsak dan čitajo, kako jih zatira ta država, ki jih pa v resnici redi, da ne poginejo fakote, seveda pri tem redi gada na svojih prsih. Iz listov se nasrkajo mirnje do vsega, kar ni italijansko, in če v tem narodnem fanatizmu kje polože kako mino, misleč, da bo že kdaj ubila proklete «ščave», se nam to zdi popolnoma umljivo in ni potreba tako obširnega dementiranja od strani raznih, z vlado večalimanj zvezanih listov, ko vendar dejstva govore drugače.

PODLISTEK.

Križem po Gorenjskem.

Slike in utisi.

V Beli peči v maju.

Gospod urednik, ne vem, ali vam je sploh še znano, da je Bela peč tudi še na Gorenjskem. Iz vseh lepih gorenjskih pokrajin dobivate dopise in poročila, le iz zadnje vase ob koroški meji ni glasu. In vendar je to celo trg in sicer prav važen trg. Na prvi hiši na «Stücklu» se bere z velikimi črkami «Marktgemeinde Weisfenels». To sem opazil najprej, ko me je po dolgi vrsti let zopet letos usoda privedla na Gorenjsko, da si za nekaj mesecev navzajem krepkega gorenjskega zraka.

Izstopil sem na postaji Rateče-Belapeč. Kako sem se začudil, ko zagledam nasproti postaje lepo enonadstropno poslopje na mestu, kjer sem pred petimi leti, ko sem zadnjič obiskal Klansko jezero, opazil le močvirnat, malo rodoviten svet. Izpil sem v hotelu če-

Zakaj se ni upoštevala določba z zakonom o velikih alpskih železniških zgradbah, da naj se v prvi vrsti ozira na domačine? Zakaj se je oddalo delo v bohinjškem predoru italijanskemu podniku Čekoniju, ki se je v začetku zvezal vsaj «pro forma» z neko avstrijsko firmo, potem pa isto hitro odslovil in vse delo sam izvedel. Zakaj so na vseh progah nove železnice le italijanska podjetništva s kakim avstrijskim «Strohmannom»? Saj je vendar vlada morala vedeti, da bo italijanska država izkušala na to, strategično tako važno progo poslati kolikor več možno svojih ogleduhov, ki bodo kot pazniki in delavci pri italijanskih podjetništvih že skrbeli za to, da jih vojna uprava ni zastonj poslala v tujo državo? Zakaj naša železniška uprava sploh vse zaupa Čekoniju, ki je s sabo iz Italije pripeljal cel polk svojih ljudi, med njimi tudi italijanskih častnikov?

V bohinjškem predoru je imel Čekoni sploh neomejeno oblast. Kamenje, katero si je on izbral, je bilo dobro, les, katerega je on želel, zadoščal je tudi železniški upravi. Tako ni bilo pri podjetništvu Rella & Co. na Bohinjski Beli. Tu je c. kr. gradbeni vodja Köck s svojo mogočno roko segal vmes. Na več krajih se je začelo lomiti kamenje, več domačinov je ponujalo svoje kamenolome. Potrošali so se tisočaki, toda Köck ni bil zadovoljen in ves trud je bil zaman. Ko so pa

trt prav dobrega cvička, katerega mi je prinesel sam gospodar. Gospod Jalen, rojen Kropar, pošten Gorenjec, se je bil pred več leti naselil v Ratečah, v vasi, ki je oddaljena kake pol ure od kolodvora. Ko je videl, da se tujci vedno bolj zanimajo za Klansko jezero, je sklenil sezidati ob kolodvoru hotel. V njem je kakih 10 sob za tujce, pred hišo je veranda, kegljišče in vrt. Pravil mi je, da Ljubljančanje prav radi hodijo poleti k njemu, da se divijo lepemu razgledu na Mangart, po katerem ima tudi hotel svoje ime, in imajo tudi odtod najbližjo in najlažjo pot k Klanskim jezerom. Škoda, da se nisem mogel dalje časa muditi tu, ker sem sklenil dan preživeti v Beli peči.

V Beli peči me je pričakoval znanec izza mladih let. Šla sva kositi v prvo gostilno «Stückl». Pozdravil sem slovenski po navadi. Moj znanec je umolknil. Blžnji od vseh miz, kjer so sedeli, kakor sem pozneje zvedel, sami tovarniški uradniki, ki so obrnili začudeno pogledne name. Spoznal sem takoj ves položaj. Mirno sem zaužil svoje kosilo; znanec

prisli Čekonijevi inženjerji na Bohinjsko Belo, da prevrtajo odtonni predor, tedaj je naenkrat strogi Köck umolknil in državna železniška uprava je vso skrb za predor mirno prepuстила Čekonijevemu inženjerju Zoblu. Radi posebne spretnosti menda? Mogoče! Toda nam se zdi, da ima tukaj svojo roko vmes glavni pobočnik sekcijskega načelnika Wurmba, c. kr. stavbeni nadsvetnik Hannak, ki je bil Čekonijev inženjer za časa gradbe predarlskega predora in katerega je baže Čekoni ob koncu te gradbe izročil kakih 100.000 kron odpravnine.

Da tedaj Čekoni dela, kakor hoče, da lahko najema samo italijanske podanike in da sedaj z vso gotovostjo lahko pričakuje, da dobi še gradbo predora v Turah, se nam potem ne bo zdelo čudno.

Bojimo se pa le, da je na govoricah, ki se širijo po Gorenjskem o položnih minah vendar nekoliko resnice.

Tujski promet in naša podjetnost.

(Dopis iz krogov gostilničarjev.)

V zadnji številki «Gorenjca» povprašuje dopisnik v članku «Karavanski predor — predrt», ali nam bode nova železnica prinesla kaj dobička ali ne. To nas je napotilo, da

moj je molčal skoro ves čas in tudi meni se ni ljubilo govoriti, čeprav sem imel toliko na srcu. Spomnil sem se onega narodnega greha, ko je dežela prepuстила dvojezično šolsko občino nemškemu «Schulvereinu», samo da je občina lažje izhajala, ker je «Schulverein» sezidal šolo — seveda s tem pogojem, da je jezik izključno nemški. Prijatelj mi je pravil, da slovenski govori v Beli peči le še kaka stara ženica, ki se je semkaj primožila s «Kranjskega», sicer pa je občina izključno nemška. Nemška stranka v Ljubljani je poslala v Belo peč izvrstnega agitatorja v osebi nadučitelja Eisenhuta, ki zna vzgojevati mladino v pristno nemško-nacionalnem duhu. Pri tem sem se tudi spomnil, da sem srečal na poti v Belo peč kakih 10 let starega dečka, ki mi je na neko moje slovensko vprašanje odgovoril kratko: «Niks vindis.» In kaj s tovarniškimi delavci, saj so vendar večinoma Slovenci, vprašam tovariša. «Da da, so večinoma, pa saj poznaš našega Gorenjca. Narodne zavednosti mu manjka. Njemu se zdi imenitno, če le lomi nemško in naj se

se zopet nekoliko bavimo s tujskim prometom, o katerem je ravno «Gorenjec» pisal že prav mnogo in si s tem stekel dokaj zaslug za narodno gospodarstvo. Žal da se drugi slovenski listi le premalo pečajo s to zadevo. Nemski listi imajo o tujskem prometu stajno rubriko, le pri nas delamo tudi v tem oziru izjemo.

Naš namen pa danes ni, vzeti časnike na reščeto, pač pa malo predramiti gostilničarje po naši lepi Gorenjski. Ne šteje naj se nam v zlo, ker pri tem nimamo drugega namena, nego koristiti dobri stvari. Vprašalo se nas bode, kaj pa hočemo gostilničarji storiti, da povzdignemo tujski promet. Saj zadostimo svoji nalogi, ako tujcem, ki pridejo pod našo streho, dobro postrežemo; drugega ne zahtevajte od nas.

Nikakor ne! S tem pač niste zadostili svoji nalogi, niste še izpolnili svoje dolžnosti. Od vas pa ne zahtevamo bogve kako velikih žrtev. Ne! Malo truda, malo podjetnosti in stvar bi bila v tiru. S samimi grabljami ne boste naložili senenega voza, zato treba tudi vil.

Pred letom dni je izšel v založbi g. Iv. Pr. Lampreta «Vodnik po Gorenjskem», katerega je založnik razposiljal brezplačno ne le po slovenskih deželah, ampak tudi med naše brate Čehe, Poljake, Ruse, Srbe i. t. d. Velika žrtev je bila to za založnika, katerega naloga pač ni, delovati za tujski promet. A kako so ga podpirali ravno oni, ki bi imeli največji dobiček od tujkega prometa, to so gostilničarji. Le poglejmo inseratni del «Vodnika». Koliko gostilničarjev pa najdemo tu? Tako malo, da je to sramota za nas gostilničarje. Celo leto je vabil založnik gostilničarje, naj prijavijo inserate in to po nečuvno nizkih cenah. A zaman je bil njegov trud. Gostilničarji smo spali. Pri drugih narodnih tekmujajo gostilničarji med seboj, kdo bode prekosil s svojo reklamo stanovskega tovariša in ne boje se za par kronic. Mi pa si menda mislimo: «Če kdo pride v naše kraje, je prav, če pa noče, naj pa ne pride.» Pač pa se pulimo za volilno pravico, od katere pa ne bomo imeli dosti dejati v loncu. Prepriamo se, je li bog črn ali bel, drug drugemu gledamo v srce, kdo je bolj veren in katolišk. Za hrbotom pa nam tuji podjetniki

pači se tako. Takega človeka je lahko germanizirati. Poglej, iz sosednjih slovenskih Rateč hodijo nekateri otroci eno uro daleč semkaj v šolo, samo da se nauče nemški — no, bolje rečeno, da postanejo Nemci, čeprav imajo doma prav dobro dvorazredno ljudsko šolo, in ti otroci po poti med sabo nemški govore. Gotovo na ukaz iz šole.»

Po kosilu sva šla nekoliko po trgu. Dve novi vili sta me posebno zanimali. Jedno je sezidala tovarna za svojega ravnatelja, ki je virtenberski podpolkovnik v pokoju, drugo pa je dal zgraditi na prav prijazni višini ljubljanski zvonar Samassa. Sicer je pa kraj tak, kakor je bil pred leti.

Od prijatelja sem tudi zvedel, da se je tovarna za verige, ki je bila že blizu propada, zadnje dve leti znatno povzdignila, tako da je sedaj menda prvo eksportno podjetje te vrste v Avstriji. Delevci so po večini Slovenci in ko bi imeli mi toliko narodne žilavosti kakor Čehi, bi se gotovo ravno s tem, vedno se množočim delavstvom, zopet dalo doseči, da se v šoli, občini in pa v cerkvi, zopet začuje slovenska beseda. — Mimo to-

jemljejo pečenko ter se nam smejejo, ko s kislim obrazom otepano nezabeljen sok.

Prav trdi člankar v svojem «Karavanski predor — prebit», da imamo samo dvoje voliti sedaj, ko se bode otvoril promet na novi železnici: ali si zboljšati svoj položaj ali pa vzeti v roke palico in iti s trebuchom za kruhom. Z otvoritvijo nove železnice se prične nova doba v naših krajih.

Prva doba, čas gradnje železnice je našla majhne ljudi, ki niso znali izkoristiti ugodne prilike. Cvrčje so pohrustali tuji podjetniki, naših ljudi je pa semtertja kateri malo obliznil ponev. Vsaka šola je draga. Tudi ta šola je nas veljala ogromno število tisočakov, ki so jih tuji odnesli iz naše dežele, katere bi bili pa tudi mi lahko zaslužili, če bi se zavedali. A če nas je ta šola že toliko veljala, naj bi nam vsaj kaj koristila za bodočnost. Če smo že prespali prvo dobo, vzdravimo se vsaj sedaj, ko pričinja druga doba, ko se bo otvoril promet na novi železnici. Naša sveta dolžnost je, privabiti čim več tujcev v naše pokrajine, ker kolikor večji bode tujski promet, toliko večje bode blagostanje vseh slojev. Na noge torej, da nas veliki dogodki najdejo pripravljene, da si ne bomo vsi zapspani brisali oči, ko bodo tuji podjetniki spravljali tisočake v svoje žepce in pri tem smehljaje pomilovali našo okornost.

Dopisi.

Z Breznice, dne 26. maja. Slavni pevski zbor črne «Glasbene Matic» v Ljubljani napravi v nedeljo dne 4. junija svoj veseljavni zabavni izlet na Breznico in v Begunje. Izletniki odpeljejo se iz Ljubljane z vlakom ob 5. uri 5 minut zjutraj, ki dospe v Zirovnicu ob 6. uri 38 minut. Tu bo v gostilni gosp. Marije Čop zajutrek. Ob osmih odkorakajo v pol ure o tadaljeno vas Vrbo k rojstni hiši pesnika - velikana Prešerna, tu zapojejo par moških in mešanih zborov Prešernovih pesmi. Odtod se najbrže napotijo v bližnjo župno cerkev Breznico, kjer pojo pri deseti masi. Po masi gredo v eno uro oddaljene Begunje v gostilno g. Ivana Avsenika h kosilu. Tu ostanejo do večera ter se vrnejo v Ljubljano z vlakom, ki

varne sva šla s prijateljem po prav dobro popravljeni poti, kjer se sedaj tudi lahko vozi, do belopeških (klanskih) jezer, kamor sva dospela v kaki pol uri. O teh jezerih pa prihodnjic. Opazovalec.

Moč spomina.

Dalje.

On molči nekaj časa, potem pa jo prime za roko ter izpregovori s tresočim glasom:

«Ljuba Barbka! Še v marsičem te imam poučiti in še marsikaj uravnati na tebi, kar ti bo v dušno korist. Ti si zdaj v najnevarnejših letih, ko se hudoba najbolj trudi, da bi dobila v oblast in da bi posedla tvoje telo in dušo. Brez števila deklet zaide v njene kremplje, ko pridejo v tvoja sedanja leta, ker nimajo pravih in dovolj skrbnih učiteljev in voditeljev. Ti si pa tako srečna, da si postala služabnica svojega dušnega pasirja, ki te hoče obvarovati vsake telesne in dušne nesreče.»

Barbka je udano in srečno pre-tala tudi te vaje.

Med tem so se približali božični prazniki, ki provzročajo mnogo pripravljanja že v vsaki

odhaja iz Lesec ob 9. uri 20 minut zvečer. Mi Brezničarje se zelo veselimo, da preslavni slavčki iz Ljubljane pri svojem izključno zabavnem izletu posetijo našo prekrasno okolico. Nameravali smo jih s svojimi skromnimi sredstvi in močmi kar najdostojneje počastiti, a slavni odbor pevskega zbora nam javlja, da ne pričakuje kakega sprejema ter da ga hvaležno odklanja. Vkljub temu hočemo nekoliko na zunanje pokazati, kako mili in dragi so nam izletniki slavne «Glasbene Matic». Dobro došli!

Iz Istre. (Vinske cene.) Ker se je izvrstno vino od l. 1904, posebno pa fino belo, pri manjših posestnikih skoro razprodalo, tako da ga imajo le veleposestniki, se je cena vina za 4 do 8 vinarjev podražila. Tudi sladka črnina od 10 stopinj jakosti se plačuje v južni Istri po 40 do 44 vin. in bo isti refosko in burgundec do nove trgatve gotovo se popolnoma razpečal. K sreči kaže letos trta jako lepo. — Dosedaj je naredila strašna toča v Motovinskem okraju n. pr. Kaldiru, Zaversju, Lazih, Bertosičih veliko škode.

Radovljiške novice.

— Seja občinskega odbora radovljiškega z dne 20. t. m. Predseduje župan g. dr. Janko Vilfan. — Glede končnega prispevka radovljiški sodnji za zgradbo sodnega poslopja se sklene, da se napravi prošnja za odpis tega zneska. — Prošnja bivšega dacarja Zorca za nagrado za pobiranje občinske naklade na užitino se zavrne. — Sklene se, da se na dnevni red prihodnje seje postavi tudi načrt inženjerja Kocha o parcelaciji občinskega sveta, oziroma o regulaciji zgornjega dela mesta, radi česar se za sedaj ne more sklepati o ponudbi g. Vinka Resmana za odkup nekaj občinskega sveta. — Ker je mestna hranilnica odpovedala občini stanovanje za občinskega sluga in prostore za občinski zapor, se županstvu naroči, da si najame druge prostore in se obrne v tem oziru najprj na graščinsko oskrbnitvo. — Sklene se popraviti kanal v Žabnici kakor tudi vodnjak pod mestom ob Kristanovi hiši in napraviti novo svetilko ob železniškem mostu.

kmetski hiši, koliko dela in skrbi pa dajo v takih boljših hišah, kakor je naše župnišče, to je morala tisto leto prvič občutiti tudi Barbka. Pridno je morala pomagati zadnje dni pri peki in raznih drugih delih. Pri tem pa je imela lepo priliko opazovati suženjsko zaslepljenost našega kmetskega ljudstva.

Od vseh strani župnije so nosili v župnišče različne darove «za praznike». Te darove je sprejemala kuharica ter jih pokladala v nalašč za to pripravljene posode v temotni shrambi zraven kuhinje. Že je bila tam naložena cela kopica jajec, svinjine, prediva i. t. d. in že so bili polni vsi kuruki velike in male perutnine, a še vedno so prihajale v župnišče pobožne kmetske žene, možički, pa tudi solarji in solarice ter so oddajali svoje darove kuharici.

Med temi darovalci je bilo mnogo zelo revnih kmetskih ljudi, ki so si takorekoč pritrkali od ust, kar so poslali «gospodu», da bi se mu bolj prikupili. Mnogi taki nespametneži so potem ob praznikih radi grudili in otepali krompir in kisló zelje, da so le «gospodu» mogli posreči.

— Radovljiški notar g. Alfred Rudesch je sel na večtedenski dopust. Nadomestuje ga škofjeloski notar g. Niko Lenček.

— Poročil se je preteklo sredo v radovljiški cerkvi g. davčni pristav Karol Brůfach iz Ljubljane z gospodično Ano Lavrenčakovo iz Radovljice. Bilo srečno!

— Umrila je včeraj zjutraj gospa Katarina Dernič, rojena Dežman, soproga tesarskega mojstra in posestnika g. Ivana Derniča, v starosti 36 let. N. v m. p.!

Poljanska posojilnica v pravi luči.

Zdaj smo jih pa dali! Za vselej smo jim sapo zaprli! — govore po zadnjem odgovoru v «Slovencu» na naša očitana, da pri posojilnici v Poljanah ni bilo vse v redu, da so se godle, kakor smo rekli «škarpije». Imejte tudi malo veselja! Nam očitane laži in zavijanja, a ves «Slovenec» odgovor po večini ni drugega kot laž in zavijanje. Da bi napravili boljši utis in umili posojilnico peg; težko da to dosežete z zadnjim zagovorom kljub temu, da ste brezštevilo imenovanega «Slovenca» razširili med tukajšnjim nevednim ljudstvom. Zdaj pa h stvari. Kar smo pisali v «Gorenjcu», vzdržujemo v polni meri. Dolžili smo posojilnico, oziroma odbor nerednosti in pri tem ostanemo. Dokler se ne pojasni, kam je izginila vsota 4600 K, če se ne motimo in kar lojalno popravimo napram zadnji trditvi 5200 K, dotlej smo v vsej oblasti vzdržati gornjo trditev. Izgovor na Fr. Grošelja, Čudeta, ta ne drži. On je bil za svojo osebo záse popolnoma oproščen. Da je skriv, to priznamo in to toliko, kolikor ves odbor in nadzorstvo, ki je obstajalo za časa njegovega poslovanja in to so bili, če prav vemo, v tem odboru Tominc, Prodoc, Dobenčen, Lužan iz Gornje vasi in katerikoli. Vse te zadene toliko, nič manj kot Čudeta. To smo tudi v zadnjem poročilu trdili, kar je pa «Slovenec» zavil in zvrnil na sedanji odbor, ki je pa zvečine sestavljen iz takratnega. Zagovor tedaj: Grošelj Fr. je imel vso posojilnico, ključve in blagajno v svoji hiši in je lahko manipuliral

Kuharica se je za vsak dar zahvalila z «Bog lonaj» ter izvolila milostno vprašati darovalca o tem in onem. Tistim, ki so prihajali iz boljnih hiš in prinašali dragocenejšie darove, je tudi velela, naj se vsedejo za staro črvido mizo v kuhinji, češ, da jim bo dala nekoliko vina in kruha.

Barbki se je neizrečno dobro zdelo, da se je tako lepo kar samo od sebe kopicilo raznotero blago njenega gospodarja Jožefa, in domisljala si je, da vidinad vsakim darovalcem krilate angelj, ki vdoljujejo svetel biser v krono, ki jo bo enkrat prejel v nebesih za svoja dobra dela. Ni pa pomislila, da dobiva Jožef za svoja lahka službena opravila lepo plačo že od duge strani in ni pomislila, kako se morajo truditi ubogi kmetski prebivalci od jutra do mraka, da morajo skromno preživeti sebe in svojo družino!

Popoldnepred svetim večerom so zvonovi ubrano in slovesno zadoneli iz zvonika, oznanjajoč vesele božične praznike. Mrzlo je bilo zunaj, da je sneg kar škripal pod nogami, a mladi vaski fantje se niso ustrašili hude zime. Dolgo so zvonili in pritrkavali z milimi domačimi zvonovi tako lepo in veličastno, da so se dobrim

po svoji volji in jemal, kolikor se mu je zljubilo, ravno to je tisto, kar razsvetljuje vse uradovanje. Čemu je pa odbor in nadzorstvo, če ne zato, da pazi in nadzoruje vse uradovanje onih, katerim je ta posel, pred vsem tukaj blagajniški, poverjen. Tedaj odbor, oziroma nadzorstvo ni storilo svoje dolžnosti, ali ni bilo sposobno, tega ne trdimo, res pa je, da je zakrivilo ta nered ali sleparstvo v večji ali manjši meri in vsled tega ste vsi skupaj skrivni s Čudetom vred in si, bratci, podajte roko. Da se pa ne bo mislilo, da je Fr. Grošelj, Čude na svojo roko sam uredoval, moramo povedati, da je imel dovoljenje od odbora. Do kake meje mu je bilo to dovoljeno, tega ne vemo. Nasprotniki imenujejo in na kar se posebno opirajo, blagajniške ključve. Mi pa vemo, da so bili eni ključvi od blagajne, ki so bili odveč ali v rezervi vedno zapečateni in take je Fr. Grošelj, tedaj zapečateni, izročil tudi svojemu bratu Alojziju Grošelju kot nadzorniku po odhodu iz Poljan tedanjega kapelana Kromarja. Govori se pa, da ta ni več svojemu nasledniku ali blagajniku Pavletu Dolinarju izročil teh ključev v takem stanu, t. j. zapečatenih. In tedaj Fr. Grošelj ni več opravljal očitanih poslov pri posojilnici. Po vseh okoliščinah sklepati je moral tu sploh prej kakor tudi pozno je vladati vzoren nered. Da bi tedaj ne prišle še kake umazanosti na dan, ste odstopili od tožbe ali drugače — ste kapitulirali.

Da se pa ne bo mislilo in kar se tudi v «Slovencu» trdi, v kak red je poznejši in sedanji odbor spravil posojilnico, to tudi ni res in je le pesak v oči nevednim ljudem. Znano je, da so stranke morale še sodnim potom nastopiti, da so prišle do denarja. Stra kam, ki so zahtevale, da se jim plača, kar jim gre, se je zagrozilo kar s tožbo, če ne bodo tiho. Zopet druga stranka je imela potrdilo z uradnim pečatom in podpisom, da mu gre 4972 K 60 h, a izplačalo se mu je le 4687 K 27 h, tedaj 285 K 36 h manj kljub vsem ugovorom. Tudi se je že strankam celih 100 K preveč izplačalo. No, pa naj bo zadnje blagohotna pomota, vendar vse to izpričuje, da vedno še ni tistega reda in uzornosti kot bi moralo vladati pri takih zavodih. Čuditi se temu ni. Ne

kriščanskim vaščanom kar srca tajala nadzemeljskega veselja in blaženstva.

Tudi v Barbkinem srcu se vs zbudila posebna čutila, ko je zaslišala to praznično zvonjenje, a ta čutila so bila prej žalostna nego vesela. Neko neznano hrepenenje, nemir in nezadovoljstvo so se polastili Barbkine duše. Spomnila se je, kako prijetno je bilo vselej o božiču v prejšnjih letih gori doma pri ljubih starših in bratu, letos pa bo morala obhajati lepe božične praznike — pod tujo streho! Preproste, skromne in nezatne so bile vse priprave za take praznike doma; toda vendar ji je takrat boljše dišala vsaka jed in male jasllice, ki jih je sama naredila v kotu za mizo iz zelenega mahu in papirnatih podob, so se ji zdele krasnejše kakor zdaj v župnišču. Milo se ji je storilo, ko je premišljevala vse to in toplo si je želela nazaj v svojo goskoroj tno vas. Ali, ali . . . Njenega dragega brata Tomela ni več, vse se izpreminja in tudi pri nji ne more ostati vse pri starem. Tako ji je večkrat rekel gospod Jožef in sama je izprevidela, da je vse res tako in da drugače ne more biti.

Dalje prih.

vemo, je li kje kaj tacega ko pri tej posojilnici, ko blagajnik Prodoc niti svojega imena ne zna dobro podpisati. In on, takorekoč anafabet, še trdi, da on bo vse pustil v najlepšem redu po odstopu. Verjemi kdor more. In takemu zavodu kaj upati? Taka je s to posojilnico. Radovedni smo, kako in kaj bode letos z računi. Do letos so zgoraj navedeno vsoto vpisovali le med imetje, aktiva, če v resnici tudi ni bila. Tedaj je bila to nekaka falsifikacija, radi katere so že enkrat pogoreli v pravdi proti «Gorenjcu». Zdaj pa še ti ogromni stroški. Če se bodo pokrili iz rezervnega zaklada, ostane potcm še kak vinar v fondu ali ne — težko. In tako gospodarstvo in tak odbor naj bo uzoren in pravilen, ko tako neprevidno postopa. Mogoče je to pri nevednih ljudeh, a pri nas ne.

Kar se tiče drugih Fr. Grošeljevih obsoj, smo že zadnjič pojasnili in še danes povemo, da niso s to stvarjo in posojilnico v nobeni zvezi in naj se gre tudi za toliko in toliko procentno žlindro. Rus je pa to, da ste spravili po pristni katoliški navadi hišo ob dobro ime in brezplodnimi pravdami letega ob premoženje. In tukaj zadenemo ob stavek v «Gorenjcu»: «Ljudje imajo tako malenkostne pojme, da ni vredno govoriti.» Ta stavek je v «Slovencu» zavil, kajti v «Gorenjcu» meri na katoliške pojme ali boljše, čustvo do bližnjega. In tega pi vas nimate. Za vso vašo stranko imamo zgleda i to med sorodniki, kakšni bi ljudje ne smeli biti. Uzorkatoliški možje, oboževani in vedno v objemu naše prečiste katoliške politikujoče duhovščine, a javni tožniki in priče proti svojim bratom. Pojdite se solit s takim hinavstvom in takimi farji, ki se bratijo z vami, ki niso nič boljši. Laž je dalje, da bi bili bratje Stanonik obsojeni radi «Gorenjčevih» poročil. Povejte še o sebi, kolikokrat ste bili že tudi deležni teh mistoli.

Omenjen je v dopisu tudi konsum. Skoda je izgubivati besed o tem, pa naj bo kratko. Vso krivdo zvrčate na Čudeta. Mi smo vso zadevo že opetovano pojasnili in danes le toliko ponovimo, da glavna krivda pri tem kakor tudi pri drugih konsumih zadene gospode v Ljubljani s škofom na krmilu. Ljudje so le žrtve teh.

In mislimo, da smo dovolj pojasnili in postavili posojilnico ter vse klerikalno početje v dovolj svitlo luč. Ni naš namen morda zagovarjati Fr. Grošelja in čemu neki, ker je on prejkoslej naš političen nasprotnik. Vendar čut pravicoljublja nas prevladuje in tudi tukaj. Če smo pisali in bomo morda še pisali o posojilnici, storimo to iz principa ali prepričanja, klerikalna načla pobijati in jih slabiti, kjer le mogoče. In tak klerikalen zavod je tudi ta posojilnica, zato ji boj do skrajnosti, dokler hodi ta pota. Tudi mi končamo za danes.

Tedenski politični pregled.

Češki deželni zbor. Položaj v češkem deželnem zasedanju se je zopet poslabšal, ker dobivajo nemški radikali, ki so za neizprosno obstrukcijo, čimdalje več moči. Posledica ščuvanja z radikalne stranke je, da Nemci narekujejo naravnost ponižujoče pogoje, ki jih Čehi nikdar ne morejo sprejeti za temelj spravnim pogajanjem.

Srbska ministrska kriza. Vsled kraljeve želje, se je začel ministrski predsednik po-

gajati s samostojnimi radikali, da bi se po možnosti izognilo razpustu skupščine. Pogajanja pa so bila brezuspešna. Nove volitve bo izvedlo ali sedanje ministrstvo ali pa bodoče postavno ministrstvo.

Sešli so se primorski škofje v Rimu, da se posvetujejo v uredbi zavoda sv. Jeronima in o glagolici kot liturgičnem jeziku.

Na Ogrskem se vedno ni prišlo do sestave ministrstva. Vsi dosedanji poskusi so se izjalovili. Sedaj je minister Burian oni, ki ima nalogo pripomoči do sestave novega ministrstva. Baj je pooblaščen ponuditi opoziciji, kar hoče krona sploh dovoliti. Ako tudi Burian ne doseže nikakega uspeha, se imenuje uradniško ministrstvo.

Sporazumljenje Rusov in Poljakov. Nedavno se je vršil v Moskvi znamenit shod Poljakov in Rusov. Žalibog bili sta zastopani le dve stranki po ena poljska in ena ruska, vendar med temi se je doseglo sporazumljenje v vseh najvažnejših točkah. Pričetek je storjen: dostej sploh ni bil mogoč trezen razgovor med obema narodoma. Bili so časi, ko se Poljaki in Rusi sploh niso hoteli vستي k eni mizi. Čujemo, da se bo v kratkem vršil enak shod v Varšavi. Dela se vstrajno na to, da bi se doseglo sporazumljenje tudi med ostalimi ruskimi in poljskimi strankami. To se pač ne bo popolnoma doseglo, vendar je vsaj z združenjem nekaterih poljskih in ruskih strank storjeno veliko delo v bodočnost.

Krvavi dogodki na Ruskem. Dne 24. t. m. je bil gubernator knez Nakasidže ubit z bombo. Ubit je bil obenem tudi neki kozaski častnik, ki je šel slučajno mimo. — V Siedlecu je vrgel nekdo na policijskega načelnika bombo ter ga hudo ranil. Tri druge osebe so bile lahko ranjene. Napadalec je ušel.

Naseljevanje v Ameriki obdačeno. Predsednik Roosevelt je posebno naklonjen zakonskemu načrtu, ki določa stopnjujoči davek do 25 dolarjev od osebe, ki se hoče naseliti v Ameriki. S tem se hoče zajeziti premnogobrojno izseljevanje v Ameriko.

Rusko-japonska vojna.

Iz Manile na Filipinskih otokih je došla brzovjaka, da se je južno od otoka Formoze vnela med ruskim in japonskim brodovjem pomorska bitka, v kateri je bil admiral Togo poražen. Podrobnosti še ni.

Iz Hongkonga, dne 25. maja se poroča: Došlo je poročilo, da je ob južnem rtu otoka Formoze zadelo rusko brodovje na japonsko in da se je vnela pomorska bitka, ki se je baje končala z rusko zmago.

General Linovič poroča v Petrograd: Ko je dne 21. t. m. neki naš oddelek prodiral proti postaji Cantafu, je začel sovražnik nanj streljati. Ko ga je naš oddelek na to napadel, umaknili so se Japonci.

Iz Tokija se javlja: Uradno se poroča, da je 21. t. m. popoldne napadel bataljon ruske pehote in šest švadrinov konjice, severne višine Simiangtav, pa je bil odbit. Sovražna konjenica na desnem bregu reke Liav se je začela 22. t. m. zjutraj umikati. Popoldne ob 5. uri je stal sovražnik južno od Taluna. Sicer je pa položaj izpremenjen. — Po uradnem poročilu so bile sovražne konjeniške čete, ki so prodirale od desnega brega reke Ljaoho po ovinkih proti Fakumenu od

japonskih prednjih čet v več praskah premagane ter so se pribežale, ko so imele neuspeh tudi okoli Tufansana, z glavno silo dne 20. t. m. Liantacu, 26 milj od Fakumena. Dne 21. t. m. so se umaknile na desni breg reke Malienho. Več kompanij, ki so ostale na levem bregu, je bilo od japonskih čet premaganih ter so se v neredu umaknile proti severu. Na drugih delih bojišča ni izpremembe.

Novičar.

Desetletnica. Danes praznuje ravnatelj c. kr. Franc Jožefove gimnazije, g. Josip Hubad, desetletnico, odkar deluje kot ravnatelj v Kranju. Povodom tej slavnosti je čestital g. ravnatelju g. prof. dr. Pernè v imenu učiteljskega zbora; dijaki so mu pa na predvečer priredili lepo ovacijo.

Langobardsko grobišče v Lajhu. Slabo vreme je zadrževalo znanstveno raziskavanje tako, da se je moglo šele včeraj zopet pričeti. Odkrilo se je v petek četvero grobov. Dva ženska mrliča sta imela lepe prilozke; pri nogi prve je ležal čeden bronast obroček, pod njim: ob kolenu pa, kolikor se da iz popolno preprostega usnja presoditi, mal žep, obit z bronastimi žebji. Za pasom je bila obleka speta z železno zaponi. Ob glavi je imela korale iz stekla in ilovice (nekatero prav lepe). S koraldami je bila okrašena tudi glava sednega kostnjaka; ob desni strani glave je bila še lična s spiralom ornamentirana bronasta lasnica. Nad kolenom je imela celo vrsto lepih raznobarnih korald, na levi strani ledij glinast vijček ali vretenec, na katero so navijali prejo. Mrliče so pred pokopom večidel oginjali v široko volnato obleko, katere ostanki so se preiskali pod drobnogledom. Mikroskopične preparate je napravil g. mag. pharm. Franc Šavnik, veliki drobnogled kranjske gimnazije je pa dal na razpologo g. prof. dr. Vl. Herle, ki hoče tudi narisati preparate. Konserviranje starin, posebno železnih, se je poskusilo po novem Bellovem in Kreftingovem načinu, po katerih se pri starinah odstranjuje rja. Blell razžari železo, katero moraimeti še precej kovinskega jedra in ga položi potem v žepeno kislino; Krefting pa ovije predmet s cinkovo pločevino in ga položi v natronov lug, v katerem se takoj razvije galvaničen tok, ki odstrani rjo. Poskusi so bili jako ugodni in starine so na lepoti veliko pridobile. Delo nadaljuje g. Šavnik v laboratoriju lekarne. Glede takratnih prebivalcev na ozemlju kranjskega mesta je kustos g. dr. Šmid mnenja, da so Langobardi imeli v Kranju stražišče, čegar posadka je vzdrževala mir in red med Slovenci, ki so morali plačevati dan langobardskim vojvodam na Goriskem in v Furlaniji. Svojo trditev hoče g. dr. Šmid podpreti s pomočjo pisanih zgodovinskih virov in istodobnih starin, najdenih v Kranju in drugih kranjskih in laških krajih.

Spokorjenega grešnika imenuje «Slovenčev» dopisnik «Gorenjca», ker smo baje pred kratkim morali hočeš ali nočeš, popravljati več prav debelih laži. V mislih ima popravka, katera smo priobčili z ozirom na članek «Razkrinkano ovađustvo» in na neko notico o dr. Debevcu. Priimka «spokorjeni grešnik» bi se sicer kar nič ne branili, saj je nad enim spokorjenim grešnikom v nebesih večje veselje, kakor nad devetindevetdesetimi pravičnimi, ali v tem slučaju moramo ta ča-

stni naslov odklanjati, ker se v svoji skromnosti nočemo dičiti s pavovim perjem. Glasom novičarjevega poročila smo morali sprejeti popravka in prisiljeno spokorjenje pač ne povzroča posebnega veselja med nebeščani, po našem prepričanju se nam pa sploh ni bilo treba spokoriti, ker ničesar nismo zagrešili. O grehu je le tedaj mogoče govoriti, ako se je grešilo z namenom in ker pri nas namen ne posvečuje sredstev, nikdar v doma ne pišemo neresnice, kar smo že opetovano izjavili, zlasti pa še glede zgoraj navedenih slučajev. Novičar sicer trdi, da bi iz «Gorenjcev» samih lahko dokazal, da se je že neštevilmokrat vedoma poročala neresnica o «Gorenjcu», oziroma njegovemu šefredakterju neljubih osebah, toda tudi to pot je dokaz obdržal zase. Pozvali bi ga, da naj dokaže svojo trditev, a ne spuščamo se več v to neplodno delo, ker potem ta pobožni poštnjak vedno zleze pod klop. V «Slovenca» od 8. aprila je poročal, da zagotovo ve, da je bil C. Pirc osebno informiran o lažljivosti notice «Razkrinkano ovađustvo», da jo je pa navzlic temu dal ponatisniti. Na naš poziv, da naj pride z dokazom na dan, se je prav pošteno izmolčal do zadnje sobote. V sobotnem «Slovencu» je pa prišepal z izjavo, katero je baje podala denuncirana oseba in katera izjava naj bo menda kak dokaz za novičarjevo trditev: «Jaz sem s Pircem o tem že govoril ter mu rekel, naj tega nikar ne daje v „Gorenjca“, ker je že v „Narodu“». To naj bo dokaz! Na tak smešen in naravnost otročji način se je hotel «Slovenčev» dopisnik oprati impertinentne častikraje. Ali bi ne bilo možatejše, ko bi se bil ravnal po našem zgledu in lojalno popravil storjeno krivico? Mi rade volje popravljamo vsled netočnih informacij priobčena napačna poročila tudi brez zakonitih popravkov, kakor hitro smo se prepričali o neistinitosti dotičnih podatkov. Tako smo tudi postopali v obeh navedenih slučajih, česar se pa kar nič ne sramujemo. Kar se še posebej tiče notice «Razkrinkano ovađustvo», v kateri se je govorilo o Koblarju in dr. Debevcu, smo prinesli glede Koblarjeve osebe popravek, ker je dekan odločno izjavil (brez potrebe na prižnici), da z vso zadevo ni imel ničesar opraviti. O dr. Debevcu se je pa le nekaj govorilo, da se izgovarja in da zvrča vse na Koblarja. Sprejeli nismo nikake verodostojne informacije, tedaj tudi nismo mogli ničesar ukreniti. Če je dr. Debevec nedolžen, smo mu vsak čas pripravljeni dati zadoščenje. Povdarjamo pa še, da smo popravek objavili iz proste volje z ozirom na Koblarjevo izjavo, ker tudi njemu nočemo delati krivice, ne pa, da bi hočeš nočeš «morali» to storiti, kakor poroča novičar, sklicuj se zopet na denuncirano osebo, ki je baje dejala Pircu, da mora v soboto dotično notico popraviti. Dotični gospod je pač govoril s Pircem in ga je prav uljudno naprosil, da naj se ponatisne popravek, ker tudi po njegovem mnenju Koblar v tej aferi ni ničesar zakrivil. To je resnica o tej zadevi in sedaj le še poglejmo, kako se obnaša «Slovenčev» dopisnik ali dopisniki v podobnih slučajih. Koliko laži se je tekom petih mesecev nagromadilo v «Slovenca» povodom razgovora v obeh odlokih deželnega šolskega sveta, kako se je poročalo lažljivo o vodovodu, o okrajni bolniški blagajni, kaj se je vse na zloben način podtikalo posameznim osebam, kako se je

denunciral (dasi imajo danuncijante med seboj), opravljalo, osebe prav revolverski napadalo i. t. d. Dokazali smo dopisunom neresnice, a niti eden ni kedaj mignil z mazincem, da bi bil popravil storjeno krivico. Še nikdar nismo imeli prilike govoriti o kakem spokorjenem grešniku. Z ozirom na ta pojasnila je prav lahko govoriti našemu uredništvu na novičarjevo vprašanje: «Kje je falot!» Nihče drugi kakor dotičnik ali dotičniki, ki pišejo v «Slovenca» lažnjiva poročila in vedoma svojemu bližnjemu krajejo ča-t!

Hospitacije in ovaduh. Ni ga menda okraja na vsem Kranjskem, v katerem bi se v zadnjih treh letih farovska gospoda tako strupeno zaganjala, kakor se zaganja v šolo in učiteljstvo kranjskega šolskega okraja. Do ljudske šole v Kranju pa morajo imeti posebno slast. Vsaka, tudi najnezatnejša dogodbica, jim pride prav, samo da morejo zamahniti po glavah naprednjakov. Ta klerikalna podivjanost, ki pa postaja vedno surovejša, se mora gabit ž slehernemu. To so res pravi oznanjevalci miru in sprave! Na hospitacijah, ki sta se vršili v Kranju in malo pozneje v Šmartnem pri Kranju, in katerima je predsedoval c. kr. okrajni šolski inšpik, gospod F. Kalinger, pa imajo svoje posebno dopadajenje. Pri vsem tem pa je gotovo najžalostnejše, da se dobe v učiteljskem stanu še dandanes ljudje, ki hodijo v farovž denuncirati svoje kolege. Docela privatne stanovske razgovore in stvarne kritike neso takoj gorke na nos prečastiti duhovščini, katera jih kaže nekaj dni pozneje po «Slovenca» seveda v popolnoma drugi luči. In to opazamo že precej časa. Kaj mari tem ljudem resnica, kaj jim mari taktnost, kaj stanovska zaves! Samo lepi nasmeh na posvečenem obrazu in morda celo par grošev «Slovenčeve» novičarske nagrade jim zadoštuje v plačilo za vohunsko delo, jim uteši esijaltsko dušo. Kakor vedno, ostanemo tudi to pot svojim načelom zvesti, četudi smo bili opetovano izživani, in ne rečemo o zadnji hospitaciji niti besedice, ker smo edino pravega mnenja, da take stvari ne sodijo v politične liste. Kdo pa «zanaša politiko v šolo in odtod v klerikalna politična glasila», je že predobro znano. Direktnim krivcem ne moremo do živega. To je gotovo, da bodo znani klerikalci besneli proti sedanji šoli še dalje, a izdajicam se morajo že vendar enkrat zamašiti usta. Napredno učiteljstvo noče več gledati prostodušno te vedno se ponavljajoče napade, ki merijo nanj, na nje zastopnike in na ljudsko šolo. Ker hočemo v tem okraju vsaj deloma omejiti te izbruhe, zato vprašamo danes javno gospoda c. kr. okrajnega šolskega nadzornika za kranjski šolski okraj, kaj misli ukreniti z istimi osebami, ki vzlic njegovemu strogemu opominu še vedno prenašajo uradne tajnosti bodisi direktno ali indirektno v «Slovenčeve» politične predale. Razmere so mu že lahko toliko znane, da mu te naloge ne bo težko rešiti. Nam se gre samo za napredek šolstva in za ugled šole, pa za prav nič drugega! Grobokopov v lastnem stanu pa kratkotalo ne maramo. Če je pa klerikalnim učiteljicam in učiteljem že res prav vse dovo-

ljeno, potem izjavljamo že sedaj, da se bo zadostno poskrbelo, da se prihodnjih hospitacij izmed naprednega učiteljstva ne bo nihče več udeležil. To bo naš prvi korak, drugi pa jim bodo sledili na sličnem način.

Prošnja. Sredi meseca julija odkrije učiteljsko društvo ranjkeemu nadzorniku gospodu Andreju Žumru nagrobni spomenik. Z ozirom na to, da nabrani znesek se ne zadostuje in da so izrekli nekateri njegovi prijatelji željo, da bi radi prispevali s kakim doneskom v pokritje ne malih stroškov, obrača se podpisaneec tem potomdo vs. hgg. čestilcev ranjkega gospoda nadzornika z uljudno prošnjo, naj blagovole namenjen donek vposlati čimpreje.

Za odbor učiteljskega društva Fr. Luznar.
Z Bleda se nam poroča, da prirede ondi hrvatski pripravniki zagrebskega učiteljskega društva tudi izlet na Bled. Spored dne 28. t. m. dohod v Lesce ob 8⁵⁴, precej na to maša na otoku blejskem ob 10⁵⁰, potem odidejo z Bleda na Brezje. Zeleti bi bilo, da se tem bogaboječim izletnikom pridružijo še naši Slomskarji.

Iz Kropce. Notico o «štrajku» smo posneli po «Slovenca». Sedaj se poroča, da je bila ta novica popolnoma neosnovana. Uradniki so le zahtevali izključitev dveh ljudi, ki sta se vedla tako, da ju je odbor izključil.

Dinamitni napad na karavansko železnico. Zaprlj so dva italijanska delavca Domenika Menghittija in Al. Cosulto, ki sta se vdeležila dinamitnega uapada na karavansko železnico. V Rožni dolini na Koroskem pri vsakem železniškem mostu patrolirata dva oziornika.

Otvoritev Kadilnikove koč se bo sloveno vršila v nedeljo, dne 18. junija ob enajstih dopoldne. Na splošno željo domačinov bo na vrhu Golice opravil mašo društveni odbornik, g. Ivan Mlakar, potem pa blagoslovil koč. Uredbo koč in postrežbo pri nje otvoritvi so prevzele domoljubne gospe Minka Ogorelčeva, Ida Skofova in Jelica Korenčanova v zvezi z odborom kranjskogorske podružnice.

Pojasnilo. Zadnji «Gorenjec» je poročal med loškimi novicami pod naslovom «prepir med fanti» o poboju, ki se je zgodil 14. t. m. v Dražgošah. Tu moramo popraviti, da Jernej Bice ni storil svojega hudodelstva v silobranu, ampak je že vse popoldne iskal poyoda, da bi se mogel znositi nad fanti bralnega društva, ki je priredilo dotično veselico. Tudi je že poprej obetal, da bo na veselico prišel z nožem. Ni res, da bi bilo njega napadlo kakih pet fantov, ampak on je izzval prepir in potem začel mahati z nožem, ne da bi se ga bil kdo prej dotaknil. Drugi ranjenec je Gregor Lotrič, ne Šmid, in ima dve rani v prsi. Ta se v prepir še vtikal ni, ampak je le tam zraven stal.

Planinska podružnica. Zadnjega izleta čez Sv. Jošt, Sv. Mohor, Jamnik, Kropo udeležilo se je 15 članov, mej njimi 3 dame. Izletniki so došli krog 1 ure v Kropo, od Sv. Jošta dalje po novo skrbno markirani poti in je le škoda, da je pozneje nastalo slabo vreme in prelepi razgled o lcerkvice na Jamniku pokvarilo. V Kropi so bili izletniki v Jalenovi gostilni prav dobro postreženi in se vrnili z večernim vlakom čez Dobravo-Otoče v Kranj. Partija, ki je zelo lepa in nikar utrudljiva, ej vsakomur

priporočljiva. 1. junija (na praznik Vnebohoda) je izlet čez sv. Katarino-Grmado v Škofjo Loko. Odhod zjutraj z vlakom ob 6⁵⁶, skupni obed v Loki. Sv. Katarina-Grmada so občeznano dve izmej najlepših izletnih točk tukajšnjega nižjega pogorja in bi prav želeli, da bi se tega izleta prav mnogobrojno tako člani kot vedno dragi gostje udeležili. Hočemo upati, da boe vreme ugodno, sicer je izlet potem v nedeljo 4. t. m. Nekaj provijanta s seboj vzeti!

Odbor.

Telovadno društvo „Trški Sokol“, priredi svoj tretji peš-izlet v društveni opravi dne 4. junija 1905 v Begunje pri Radovljici.

Listnica uredništva.

V Radovljico! G. Iv. Fajdiga! Vašega dopisa ne bomo objavili, ker v njem butate popolnoma neumestno ob čisto nedolžne in neprizadete osebe.

Gospodarstvo.

Tedenski sejm v Kranju dne 22. t. m.

Prignalo se je glav 160 goveje živine, 6 telet, 383 prašičev, 2 ovci, — koz, — buš 50 kg pšenice K 10[—], prosa K 9⁵⁰, rž K 8⁵⁰, oves K 7⁵⁰, ajda K 8[—], krompir K 4[—].

Dobavni raspis. C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Beljaku naznanja trgovski in obrtniski zbornici v Ljubljani, da se bo po ponudbenem potu oddala dobava 100 ton koka in 300 ton kovaškega oglja za dobo od 1./1. 1906 do 31/15. 1906. Ponudbe je najkasneje do 15. junija 1905 do 12. ure opoldne vložiti pri navedenem ravnateljstvu. Ponudbeni vzorci in pogoji so pri navedenem ravnateljstvu (Zugförderungs-Bureau) na vpogled in se proti plačilu poštnine vposljejo.

Dobavni raspis. Intendencia c. in kr. 3. kora v Gradcu, je poslala trgovski in obrtniski zbornici v Ljubljani seznam približne potrebščine in predmetov, ki se bodo potrebovali v dobi 1905/1906 za oskrbo c. in kr. vojske in c. in kr. domobrambe v oskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju. Dobaviti je pšenica, rž, oves, kruh, seno, slama, drva in premog. Seznam in splošni pogoji se lahko vpogledajo v pisarni trgovaške in obrtniške zbornice v Ljubljani. Dobavne obravnave se bodo s posebnimi razglasi naznanile.

Potrtega srca javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša nepozabna soproga, oziroma mati, heč i. t. d., gospa

Kat. Dernič roj. Dežman

danes ob pol 8. uri zjutraj, previdena s sv. zakramenti, v 86. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Zemski ostanke drage pokojnice se prenese v nedeljo, 28. majnika, ob 8. uri popoldne iz hiše žalosti na župno pokopališče v Radovljici in tam polže k večenemu počitku.

Sv. maša-zadušnica se bode brala v župni cerkvi radovljiški. 81

V Radovljici, 26. majnika 1905.

Ivan Dernič, posestnik in tesarski mojster, soprog. — Ana, Ivan, Jožef, Franc, otroci. — Jakob Dežman, oče.

Feller-Elsa-Fluid

Ta pod to varstveno znamko znani Fellerjevi rastlinski esenčni fluor je, kar spričujejo zdravniška pohvalna priznanja in približno 60000 priznalnih pisem, izvrstno vsako bolezen odvrta, polajševalno, ledino in domače zdravilo, ki se s pridom uporablja zlasti pri protinu in revmatičnih bolečinah, nadalje pri bodljajih, trganju po udih, pri glavni in zobobolu, pri bolečinah v prsih, vratu in v križu ter premanovih drugih bolečinah, ki so nastale vsled prehlajenja, kakor tudi pri krču in nervoznosti. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic stane franko 6 kron. Dobi se pri E. pl. Fellerju, Stubice, Elzin trg, Hrvaško. 54-8

Zupanstvo v Železnikih.

Z ozirom na poročilo z dne 9. januarja t. l., št. 1422, pozivlja se zupanstvo, naj zaplenjeni harfi bratov Suhaneč še nadalje hrani, dokler se zglaši kak kupec.

Med tem časom naj zupanstvo po možnosti poizve za kupce. Morebiti se bode te harfi zamogli prodati kakemu kupcu v Škofji Loki ali v Ljubljani. Svoj čas naj se zopet poroča.

O. kr. okrajno glavarstvo v Kranju
dne 14. februarja 1905

81-1

C. kr. okrajni glavar: **Pirc.****Josip Pogačnik**

krojaški mojster

Radovljica št. 41**Jesenice št. 20**

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst **oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek**

in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni **dežniki in solnčniki** najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 80-1

He, prijatelj!

27-14

Kje kupuješ to barvo? Kakor razvidim, je jako dobra, krije ter suši in se tudi veliko lahko ž njo pobarval

Glej, glej! Ako greš v Kranj od velike cerkve po glavnem trgu proti Pungratu nasproti novo zidane hiše gosp. Bedenka, pri

I. Wohlgemuthu

jo dobiš vsake vrste pravega domačega izdelka, brez vsake zmesi (Schwerspatt), kakor se nahaja v nekaterih tovarniških barvah, tako da delo lahko izvršiš lepo, dobro ter poceni.

Le notri pojdi, ti žal ne bo, ako bi ti pa le prav ne b'lo, saj greš ven lahko.

Poskusite! Vzorek dragovoljno!

Vydrova žitna kava

Poštna 5 kg. pošiljka 11 4 K 50 h franko !!

„DOMACI PRIJATELI“

vsem odjemalcem zastonj pošiljani mesečnik.

Vydrova tovarna žitne kave Praga-VIII.

Posamezne številke „Gorenjca“

prodajajo po 10 vin. v

Ljubljani g. A. Kališ, trafik, Jurčičev trg 3;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafik, glavni trg;

Selcih nad Škofjo Loko g. Jos. Bernik, posestnik in mizar;

Radovljici g. Oton Homann, glavna trafik;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobotek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafik.

Mesarija**Jan. Šumija ml. v Kranju**

se da v najem za tri leta.

Natančneje se izve na domu.

73-3

Krepkega, poštenega

hlapca

se išče. Nastop takoj.

Več se izve v upravnistvu „Gorenjca“.

73-3

Košnja

na Sodarjevem vrtu nasproti pokopališča se bo dne 29. maja t. l. popoldne ob 2. uri oddala v najem.

77-2

K. Florian.

Naznanilo preselitve.

P. n. slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da se nahaja od danes naprej

Lekarna pri zlatem jelenu

v moji novi hiši na Marijinem trgu pred frančiškansko cerkvijo.

Obenem se zahvaljujem p. n. slavnemu občinstvu za dosedaj mi izkazano zaupanje in naklonjenost ter prosim, da mi isto tudi nadalje ohraniti blagovoli.

Ljubljana, dne 8. maja 1905.

Josip Mayr

lekarnar.

69-3

Traverse, železniške šine, vedno sveži Roman- in Portland-cement, cevi iz kamenščine za vodovode, dimnike, stranišča i. t. d., kakor tudi vse drugo za stavbe potrebno blago priporoča po najnižjih cenah **Trgovina z mešanim blagom**

Peter Majdič „Mercur“, Kranj.

Zaloga Tomaževe žindre in nepremočljivih vozniških plah.

Prodaja različnih barv.

Tapetnik in preprogar Drag. Puc

Ljubljana, Dunajska cesta 18

Izvršuje vsa tapetniška dela ter ima v zalogi tudi vse predmete te stroke lastnega izdelka. Vodja podružnične zaloge pohištva prve kranjske mizarske zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano.

Odlikovani z zlato svetinjo in častnim križcem v Parizu dne 28. februarja 1904. 136-37

H. Suttner

urar v Kranju

priporoča svoje izborni zalogo ur, zlatine in srebrnine po najnižjih cenah.

Čeniki zastoj in poštnine prosto. Razpošilja se na vse kraje sveta.

Nikelnasta anker-remont. roskopf, železnarjem dobro poznana, najtrpežnejša in natančna ura, prav fino kolesje. Pokrov stanovitno bel gl. 8-75, najfinejša znamka, gl. 6-50. 114-47

Zobo- tehnični atelje Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vravnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porocelanu, amaigamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specialist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure.

Zastopnik:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Dunajska cesta 31 (zraven šrange).

Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča 98-51

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Dreise

v Ljubljani.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vešna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike itd.

Specijaliteta: 108-51

valjični zastori (Rollbalken).

Hamburg-Amerika

150-28

Iz Ljubljane v

Novi York

z dobro prosto hrano.

Odhaja se iz Ljubljane vsak ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Izvrstna sigurna vožnja z brzoparniki samo 6 dni. Pojasnila po večkrat brezplačno.

Zahtevajte pri nakupu Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

119-47

Dobiva se povsod!

JURI SCHICHT

Ustje
(Česko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

Ustje
(Česko)

Hiša št. 5

v Kranju (Kokriško predmestje) z vrtom se proda iz proste roke. Kupnina se lahko plača tudi v obrokih.

Pojasnila daje Rudolf Kokalj v Kranju. 63-4

Najboljša

Najcenejša

kolesa

in šivalni stroji

se dobe pri 65-4

Sovrencu Rebolju v Kranju.

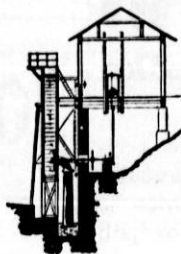
Seydlin

Najbolje za zobe.

Dobiva se v lekarni g. K. Šavnika v Kranju.

G. Tönnies

104-51

tovarna za stroje, železo in kovinolarvna v Ljubljani priporoča kot posebnost **žage in vse stroje** za obdelovanje lesa.

Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Sesalno-generatorski plinski motorji, najcenejša gonilna sila 1 do 3 vin. za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 121-33

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopošljejo na zahtevanje zastoj.

Izšla je

„Dobra kuharica“

spisala Minka Vasičeva

v založništvu Lavosl. Schwentner-ja v Ljubljani.

Dobiva se samo vezana; cena 6 K, po pošti 6 K 55 h.

Obseza na 576 straneh več nego 1300 receptov za pripravljane najokusnejših jedi domače in tuje kuhe, ima 3 fino koloriranih tabel in je trdno in elegantno v platno vezana.

Hvali jo vse: kuharica s svojega strokovnjakega stališča, literarna kritika zaradi lepega, lahko umevnega jezika, fina dama zaradi njene lepe, pri slovenskih kuharskih knjigah nenavadne opreme, in konečno varna gospodinja zaradi njene cene, ker ni nič dražja, nego znane nemške kuharske knjige. 10-31

Izšla je knjiga o

„Osebni dohodniki“

obsegajoča zakonska določila o osebno-dohodninskem davku z obširnimi pojasnili, naknadnimi odloki in važnejšimi razsodbami upravnega sodišča glede tega davka, kakor tudi razne vzorce za napovedi, hišne izkaze i. t. d.

Uredil in sestavil **Valentin Žun**, c. kr. davčni nadzornik.

Naročila se sprejemajo že sedaj pri založniku g. **Ivanu Pr. Lampretu**, tiskarju v Kranju. Cena knjige K 1'20, s pošt-nino vred K 1'30.

Vodna naprava

za 15 konjskih moči se proda iz proste roke na Primskovem (četrt ure od Kranja) ob Kokri. Zraven spada temeljni zid za vodno napravo in mala hiša s 4 sobami ter velikim vrtom. Kupnina se lahko plačuje v obrokih ter ostane lahko polovico iste vknjižene na posestvu.

Pojasnila daje v Kranju lastnik Rudolf Kokalj, v Ljubljani pa Franc Golob, trgovec z železino.

75-2

Ljubljana (Kolizej) **R. LANG** na Marije Terezije cesti

Zalagatelj društva c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogle data, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijaliteti: Gostilniški stoli.

Modrool iz žičnatega omrežja, afričanske trave all žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Specijaliteti v nevestnih balah. Veliki prostori, prtilčno in v l. nadstropju.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Pohištvo iz železa, otroške postelje in vozički po vsaki cenl.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obešalnik, miza, sten-sko ogledalo.

97-61

Vizitnice in kuverte po najnižjih cenah.
Jv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju.